

Dopis svazu lihovarů ministru financí ČR z 5. 11. 2024

Svaz lihovarů ČR (SL ČR) oslovil ministra financí Stanjuru ve věci narůstajícího dovozu denaturovaného lihu do ČR, zejména z Ukrajiny. Vyjádřil z tohoto trendu vážné obavy pro český lihovarnický sektor a požádal ministra o zvážení opatření, která by situaci efektivně řešila. Zatímco denaturace lihu v ČR podléhá velmi přísné kontrole celními úřady, panují obavy, jsou-li obdobně normy a kontroly uplatňovány i v zahraničí, zejména na Ukrajině, odkud dovoz denaturovaného lihu výrazně narůstá. České lihovary těmto dovozům nejsou schopny konkurovat vzhledem k rozdílným nákladům, jako jsou ceny energií a povolenky na CO₂. Kritický je propad prodeje lihu u nás i v důsledku zvýšení spotřební daně na alkohol, což bylo také důvodem k uzavření lihovaru v Kolíně. Situace má nepříznivé dopady nejen na zaměstnanost v sektoru, ale také na českou výrobu a ekonomiku. Dále SL ČR vyjádřil pochybnosti ohledně správnosti statistických údajů, týkajících se cenových hlášení. Mnohá podle dostupných informací neodpovídají realitě a mohou vést k nesprávným rozhodnutím při stanovování strategií a regulací.

Odpověď ministra financí z 5. 11. 2024

Ministr úvodem uvedl obecně známé věci, a to že pokud je dopravován líh z jiných členských zemí EU, není pochyb o tom, že jeho výroba a denaturace probíhá v obdobném rámci jako v ČR. Konkrétní postupy v jiných členských státech EU nemůžeme přímo ovlivnit. Po obecných informacích, které nebyly předmětem dotazu a jsou SL ČR dobře známy, se ministr vyjádřil k problematice dovozů z Ukrajiny. Uvedl, že pokud je líh dovážen ze třetích zemí, jeho výroba probíhá v rámci pravidel nastavených v zemi původu a tato pravidla nemůže ČR ovlivnit. Jeho dovoz na naše území je však možný pouze v rámci pravidel nastavených v ČR, líh musí splňovat všechny podmínky požadované českými právními předpisy na kvalitu, zdravotní nezávadnost a v případě lihu denaturovaného i na obsah denaturačních prostředků. Ministr uvedl, že s ohledem na zásadu volného pohybu zboží v EU a s tím spojenou volnou cenotvorbu, nemá možnost ovlivnit volbu rozhodnutí českého podnikatele, od které osoby daný líh nakoupí, a pokud jsou splněny všechny potřebné podmínky pro jeho uvedení na trh (kvalitativní znaky, zdravotní nezávadnost, obsah denaturačních prostředků, legální doprava z jiných členských zemí či dovoz ze třetích zemí), nemůže tomuto uvedení na trh ani bránit. Celní správa, dle jemu dostupných informací, průběžně vykonává své kompetence při nakládání s výrobky podléhajícími spotřební dani, tedy i s lihem, a dle stanovené strategie je oblast spotřebních daní její prioritní kompetencí.

K možným nepřesnostem či nesrovnalostem ve statistice dat dovozu lihu do ČR pak odkázal na jednání s ČSÚ, neboť Ministerstvo financí nemůže komentovat data ČSÚ, který je shromažďuje z hlediska jím daných kompetencí a kritérií.

Skutečnost nižšího výběru spotřební daně od počátku roku ministr zdůvodnil časovostí (vyskladněním výrobků s lihem do VDO již v roce 2023) a rozdílem v sazbách roku 2023 a 2024. Ke snížení prodeje lihovin v roce 2024 a i ke snížení prodeje lihu určeného pro výrobu lihovin ministr zastává i nadále názor, že k zodpovědnému vyhodnocení a analýze dopadů změn učiněných k 1. 1. 2024 nelze přistoupit již po deseti měsících, neboť lze opět předpokládat, že s blížícím se zvýšením spotřební daně z lihu od 1. 1. 2025 dojde k předzásobením. Objem předzásobení není při zvýšení sazeb spotřební daně z lihu vždy shodný, neboť závisí mimo jiné i na celkové ekonomické situaci, finanční kondici firem a dalších okolnostech. Veškeré dopady je tedy nutné analyzovat až s určitým odstupem. V závěru svého dopisu ministr uvedl, že postupné zvyšování sazeb spotřební daně z lihu je výsledkem shody všech koaličních stran, a ta stále trvá.

SL ČR se z reakce ministra financí na vyjádřené obavy z dovozů denaturovaného lihu z Ukrajiny (CN 2207 2000), k 30. 8. 2024 přesahoval podíl objemu dovozu 70 %, nedozvěděl nic, než že v tom Česká republika nemůže nic učinit a že celní správa své kompetence vykonává průběžně.